

معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و سنجش مهارت
دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

استاندارد آموزش شغل

کمک قالبیاف (گروه متقارن و نامتقارن)

گروه شغلی

فرش

کد ملی آموزش شغل

۷	۳	۱	۸	۲	۰	۸	۹	۰	۰	۸	۰	۰	۰	۲
ISCO-08				سطح مهارت	شناسه گروه			شناسه شغل			شناسه شایستگی			نسخه

تاریخ تدوین استاندارد : ۱۴۰۰/۶/۱۴

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب استاندارد : دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

کد ملی شناسایی آموزش شغل: ۷۳۱۸۲۰۸۹۰۰۸۰۰۰۲

اعضاء کارگروه برنامه‌ریزی درسی : فرش					
ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تخصصی	شغل و سمت	سابقه کار
۱	سمیه مجرد	کارشناسی	فرش	دبیر کودکان استثنایی	۱۶ سال
۲	احمد مطلبی ورکانی	کارشناسی ارشد	مدیریت آموزشی	رئیس گروه برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانش آموزان دوه متوسطه حرفه ای	۲۹ سال
۳	مینا حسنی	کارشناسی ارشد	مدیریت آموزشی	کارشناس آموزش و برنامه ریزی دانش آموزان با نیازهای ویژه	۳۳ سال
۴	منامنتظری هدشی	کارشناسی ارشد	مرمت اشیاء فرهنگی و تاریخی	دبیر کارگروه برنامه‌ریزی درسی فرش	۱۴ سال

فرآیند بازنگری استانداردهای آموزش :

طی جلسه ای که در تاریخ ۹۹/۱۲/۱۱ با حضور اعضای کارگروه برنامه‌ریزی درسی فرش برگزار گردید استاندارد آموزش شغل قالبیاف (خاص افراد با نیازهای ویژه) با کد ۷۳۱۸۲۰۸۹۰۰۸۰۰۰۱ بررسی و تحت عنوان شغل کمک قالبیاف (گروه متقارن و نامتقارن) خاص افراد با نیازهای ویژه با کد ۷۳۱۸۲۰۸۹۰۰۸۰۰۰۲ مورد تأیید قرار گرفت .

کلیه حقوق مادی و معنوی این استاندارد متعلق به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور بوده و هرگونه سوء استفاده مادی و معنوی از آن موجب پیگرد قانونی است.

آدرس: دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

تهران، خیابان آزادی، نبش خیابان خوش جنوبی، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

دورنگار ۶۶۵۸۳۶۵۸

تلفن ۶۶۵۸۳۶۲۸

آدرس الکترونیکی : rpe@irantvto.ir

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی‌ها و توانمندی‌های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه‌ای نیز گفته می‌شود.

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی‌های موجود در استاندارد شغل.

نام یک شغل :

به مجموعه‌ای از وظایف و توانمندی‌های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می‌رود اطلاق می‌شود.

شرح شغل :

بیانیه‌ای شامل مهم‌ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی، مسؤلیت‌ها، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل.

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی.

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی‌ها و توانایی‌هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می‌رود.

کارورزی:

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می‌گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود. (مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می‌آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی‌گردد).

ارزشیابی :

فرآیند جمع‌آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر، که شامل سه بخش عملی، کتبی عملی و اخلاق حرفه‌ای خواهد بود.

صلاحیت حرفه‌ای مربیان :

حداقل توانمندی‌های آموزشی و حرفه‌ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می‌رود.

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط‌ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد.

دانش :

حداقل مجموعه‌ای از معلومات نظری و توانمندی‌های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی که می‌تواند شامل علوم پایه (ریاضی، فیزیک، شیمی، زیست‌شناسی)، تکنولوژی و زبان فنی باشد.

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی. معمولاً به مهارت‌های عملی ارجاع می‌شود.

نگرش :

مجموعه‌ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت‌های غیر فنی و اخلاق حرفه‌ای می‌باشد.

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می‌شود.

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شغل:	
کمک قالی باف (گره متقارن و نامتقارن) خاص افراد با نیازهای ویژه	
شرح استاندارد آموزش شغل:	
کمک قالی باف (گره متقارن و نامتقارن) یکی از مشاغل مربوط به فرش است که شایستگی های آماده سازی مواد اولیه و ابزار قالی بافی ، گلیم بافی ابتدا و انتهای قالی ، گره زدن به روش (مقارن و نامتقارن)، پود دهی در بافت قالی (ترکی و فارسی) ، شیرازه پیچی در بافت تخت، بافت قالی بر اساس نقشه و رفع عیوب اولیه بافت قالی را در بر می گیرد. در ضمن این شغل با مشاغل از قبیل فروشنده مواد اولیه و ابزار قالی بافی،طراح قالی ،چله کش و رنگرزالیاف قالی در ارتباط است.	
ویژگی های کارآموز ورودی :	
<p>حداقل میزان تحصیلات: پایان دوره اول متوسطه (پایان دوره راهنمایی) یا پایان دوره اول متوسطه پیش حرفه ای</p> <p>حداقل توانایی جسمی و ذهنی: بینایی حداقل یک چشم؛ قوام و دامنه حرکتی مناسب در اندامهای فوقانی؛ حفظ تعادل در نشستن و سر و گردن؛ مهارت های حرکتی ظریف و مهارت های ادراک بینایی</p> <p>مهارت های پیش نیاز: ندارد</p>	
طول دوره آموزش :	
طول دوره آموزش	: ۸۶۸ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۱۸۶ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۶۸۲ ساعت
- زمان کارورزی	: - ساعت
- زمان پروژه	: - ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)	
- کتبی : ۲۵%	
- عملی : ۶۵%	
- اخلاق حرفه ای : ۱۰%	
صلاحیت های حرفه ای مربیان :	
داشتن حداقل مدرک تحصیلی فوق دیپلم در رشته تحصیلی فرش و یا رشته های تحصیلی مرتبط با آموزش کودکان استثنایی و داشتن حداقل ۳ سال سابقه کار مرتبط	

*** تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی):**

کمک قالیباف (گره متقارن و نامتقارن) با انتخاب صحیح مواد اولیه، ابزار آلات متناسب و نقشه معین، قالی بدون عیب را در زمان مطلوب به روش (تخت) با رعایت اصول ایمنی و بهداشتی ببافد.

*** اصطلاح انگلیسی استاندارد (اصطلاحات مشابه جهانی):**

Turkish And Persian Carpet Weaver (symmetrical Method) Helper

*** مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد:**

- چله کش

- طراحی قالی (مقدماتی)

- رنگرز طبیعی قالی دستباف

- رنگرز شیمیایی قالی دستباف

*** جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار:**

الف: جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع

ب: جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع

ج: جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع

د: نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شغل

- شایستگی

ردیف	عناوین	ساعت آموزش		
		نظری	عملی	جمع
۱	آماده سازی مواد اولیه و ابزار قالببافی	۱۰	۱۸	۲۸
۲	گلیم بافی ابتدا و انتهای قالی	۵۶	۲۸۰	۳۳۶
۳	گره زدن به روش (مقارن و نامقارن)	۱۶	۴۰	۵۶
۴	پود دهی در بافت قالی (ترکی و فارسی)	۱۶	۴۰	۵۶
۵	شیرازه پیچی در بافت تخت	۱۶	۴۰	۵۶
۶	بافت قالی بر اساس نقشه	۵۶	۲۲۴	۲۸۰
۷	رفع عیوب اولیه بافت	۱۶	۴۰	۵۶
جمع ساعات		۱۸۶	۶۸۲	۸۶۸

	زمان آموزش			عنوان : آماده سازی مواد اولیه و ابزار قالی بافی
	جمع	عملی	نظری	
	۲۸	۱۸	۱۰	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
انواع نخ چله (پشمی و پنبه ای) انواع پود (پشمی و پنبه ای) انواع نخ پرز (پشمی و ابریشمی) دغه یا دفتین قیچی سیخ قشو کلاف بازکن قلاب روبوش ماسک				دانش
				-انواع نخ پرز از نظر جنس (پشمی و ابریشمی)
				-انواع نخ چله و پوداز نظر جنس (پنبه ای و پشمی)
				-انواع ابزار بافت قالی (دغه،سیخ،قلاب،قشو،قیچی "ترکی و فارسی")
				-روش آماده کردن انواع خامه های رنگی برای بافت قالی براساس نقشه
				مهارت :
				-انتخاب نخ پرز از نظر جنس (پشمی و ابریشمی)
				-انتخاب نخ چله و پود از نظر جنس(پنبه ای و پشمی)
				-انتخاب ابزار در بافت قالی به روش ترکی و فارسی
				- آماده کردن انواع خامه های رنگی برای بافت قالی براساس نقشه
				نگرش :
				-رعایت اخلاق حرفه ای -صرفه جویی در مواد مصرفی
				ایمنی و بهداشت :
			-مجهز بودن کارگاه به نور کافی و دستگاه تهویه - کنترل رطوبت در کارگاه - استفاده از وسایل حفاظت فردی (روپوش و ماسک) - رعایت بهداشت فردی و عمومی هنگام کار	
			توجهات زیست محیطی : -مدیریت انرژی	

	زمان آموزش			عنوان : گلیم بافی ابتدا و انتهای قالی
	جمع	عملی	نظری	
	۳۳۶	۲۸۰	۵۶	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
انواع نخ چله (بشمی و پنبه ای) قلاب دار چله کشی شده انواع نخ پرز (بشمی و ابریشمی) ماسک روپوش				دانش :
				-روش زنجیره زدن شروع و پایان کار
				-روش قایقی زدن شروع و پایان کار
				-انواع گلیم(صوف و کرباس)
				-روش بافت گلیم(صوف و کرباس)
				مهارت :
				-زنجیره زدن شروع و پایان کار
				-قایقی زدن شروع و پایان کار
				-بافت گلیم(صوف و کرباس)
	نگرش			
	-رعایت اخلاق حرفه ای			
	-صرفه جویی در مواد مصرفی			
	ایمنی و بهداشت :			
-مجهز بودن کارگاه به نور کافی و دستگاه تهویه				
-کنترل رطوبت در کارگاه				
- استفاده از وسایل حفاظت فردی (روپوش و ماسک)				
- رعایت بهداشت فردی و عمومی هنگام کار				
توجهات زیست محیطی :				
-جمع آوری نخ های اضافی در ظروف مخصوص و استفاده از آن در چرخه بازیافت				

	زمان آموزش			عنوان : گره زدن به روش (مقارن و نامقارن)
	جمع	عملی	نظری	
	۵۶	۴۰	۱۶	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
قلاب انواع نخ پرز(پشمی و ابریشمی) دار چله کشی شده نقشه قیچی(ترکی و فارسی) ماسک روپوش				دانش : -انواع گره(مقارن"ترکی" و نامقارن"فارسی") -روش زدن گره(ترکی) -روش زدن گره (فارسی) -مفهوم رج قالی مهارت _زدن گره ترکی -زدن گره فارسی -گره زدن گره(ترکی و فارسی) در یک رج نگرش : -رعایت اخلاق حرفه ای -صرفه جویی در مواد مصرفی ایمنی و بهداشت : -مجهز بودن کارگاه به نور کافی و دستگاه تهویه -کنترل رطوبت در کارگاه - استفاده از وسایل حفاظت فردی (روپوش و ماسک) - رعایت بهداشت فردی و عمومی هنگام کار توجهات زیست محیطی : -جمع آوری نخ های اضافی در ظروف مخصوص و استفاده از آن در چرخه بازیافت

	زمان آموزش			عنوان : پود دهی در بافت قالی (ترکی و فارسی)
	جمع	عملی	نظری	
	۵۶	۴۰	۱۶	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
سیخ				دانش :
انواع پود (ضحیم و نازک)				-روش پودگذاری در بافت تخت (ترکی و فارسی)
انواع قیچی (فارسی و ترکی)				-انواع پود (ضحیم و نازک)
نخ چله				-نحوه پودکشی و کوبیدن آن به وسیله دفتین
قلاب				مهارت :
دار چله کشی شده				-پودگذاری در بافت تخت (ترکی و فارسی)
ماسک				-عبور پود ضحیم و دفتین زدن
روپوش				-عبور پود نازک و دفتین زدن
				نگرش
				-رعایت اخلاق حرفه ای
				-صرفه جویی در مواد مصرفی
				ایمنی و بهداشت :
				-مجهز بودن کارگاه به نور کافی و دستگاه تهویه
				-کنترل رطوبت در کارگاه
				- استفاده از وسایل حفاظت فردی (روپوش و ماسک)
				- رعایت بهداشت فردی و عمومی هنگام کار
				توجهات زیست محیطی :
				-جمع آوری نخ های اضافی در ظروف مخصوص و استفاده از آن در چرخه بازیافت

	زمان آموزش			عنوان : شیرازه پیچی در بافت تخت
	نظری	عملی	جمع	
	۱۶	۴۰	۵۶	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
انواع پرز (پشمی و ابریشمی) انواع پود (ضخیم و نازک) انواع قیچی (فارسی و ترکی) نخ چله قلاب دار چله کشی شده ماسک روپوش	دانش :			
	-انواع شیرازه(متصل و منفصل)			
	-نحوه زدن شیرازه متصل			
	-نحوه تعیین میزان نخ مورد نیاز جهت شیرازه پیچی			
	-نحوه اتصال خامه شیرازه به تارهای قالی			
	-نحوه شیرازه پیچی پس از پایان بافت هر رج			
	مهارت :			
	-انتخاب خامه رنگی مناسب برای شیرازه			
	-توپک کردن نخ های شیرازه			
	-تعیین میزان نخ مورد نیاز جهت شیرازه پیچی			
	-وصل کردن توپک شیرازه به تارها			
	-برسی صحت انجام کار			
	نگرش :			
	-رعایت اخلاق حرفه ای			
	-صرفه جوی در مواد مصرفی			
ایمنی و بهداشت :				
-مجهز بودن کارگاه به نور کافی و دستگاه تهویه				
-کنترل رطوبت در کارگاه				
-استفاده از وسایل حفاظت فردی(روپوش و ماسک)				
-رعایت بهداشت فردی و عمومی هنگام کار				
توجهات زیست محیطی :				
-جمع آوری نخ های اضافی در ظرف مخصوص و استفاده از آن در چرخه باز یافت				

	زمان آموزش			عنوان: بافت قالی بر اساس نقشه
	جمع	عملی	نظری	
	۲۸۰	۲۲۴	۵۶	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
انواع پرز (پشمی و ابریشمی) انواع پود (ضخیم و نازک) انواع قیچی (فارسی و ترکی) نخ چله قلاب دار چله کشی شده قشو نقشه آچار فرانسه ماسک روپوش				دانش: - روش نقشه خوانی با ساختار سراسری، هندسی به شیوه های سنتی و کد خوانی - روش زدن گره متقارن بر اساس نقشه - روش زدن گره نامتقارن بر اساس نقشه - روش پیش کشی و منظم کردن گره ها - روش عبور پود ضخیم - روش عبور پود نازک - روش کوبیدن پود ها - روش پیچیدن شیرازه - روش چرخاندن قالی بر روی دار - روش بریدن چله ها بعد از پایان بافت مهارت: - نقشه خوانی با ساختار سراسری، هندسی به شیوه های سنتی و کد خوانی - زدن گره متقارن بر اساس نقشه (ترکی) - زدن گره نامتقارن بر اساس نقشه (فارسی) - پیش کشی و منظم کردن گره ها - عبور پود ضخیم - عبور پود نازک - کوبیدن پود ها - پیچیدن شیرازه - چرخاندن قالی بر روی دار - بریدن چله ها بعد از پایان بافت

	زمان آموزش			عنوان: بافت قالی بر اساس نقشه
	جمع	عملی	نظری	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی				دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط
				نگرش: - رعایت اخلاق حرفه‌ای - صرفه‌جویی در مواد مصرفی
				ایمنی و بهداشت: - مجهز بودن کارگاه به نور کافی و دستگاه تهویه - کنترل رطوبت در کارگاه - استفاده از وسایل حفاظت فردی (روپوش و ماسک) - رعایت بهداشت فردی و عمومی هنگام کار
				توجهات زیست محیطی: - جمع‌آوری نخ‌های اضافی در ظرف مخصوص و استفاده از آن در چرخه باز یافت

	زمان آموزش			عنوان : رفع عیوب اولیه بافت قالی
	جمع	عملی	نظری	
	۵۶	۴۰	۱۶	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
انواع پرز (پشمی و ابریشمی) انواع پود (ضخیم و نازک) قیچی (فارسی و ترکی) قلاب دار چله کشی شده قشو نقشه آچار فرانسه ماسک روپوش	دانش :			
	-روش رفع و جلوگیری از ادامه بالازدگی			
	-روش رفع و جلوگیری از ادامه پایین زدگی			
	-روش رفع و جلوگیری از ادامه بره بره شدن			
	-روش رفع و جلوگیری از ادامه غلط بافی هنگام بافت			
	-روش رفع و جلوگیری از ادامه جمع شدگی و بازشدگی عرض بافت			
	-روش رفع و جلوگیری از ادامه نامنظم بودن شیرازه پیچی			
	مهارت :			
	-رفع و جلوگیری از ادامه بالازدگی			
	-رفع و جلوگیری از ادامه پایین زدگی			
	-رفع و جلوگیری از ادامه بره بره شدن			
	-رفع و جلوگیری از ادامه غلط بافی هنگام بافت			
	-رفع و جلوگیری از ادامه جمع شدگی و بازشدگی عرض بافت			
	-رفع و جلوگیری از ادامه نامنظم بودن شیرازه پیچی			
نگرش :				
-رعایت اخلاق حرفه ای				
-صرفه جوی در مواد مصرفی				
ایمنی و بهداشت :				
-مجهز بودن کارگاه به نور کافی ودستگاه تهویه				
-کنترل رطوبت در کارگاه				
-استفاده از وسایل حفاظت فردی(روپوش و ماسک)				
-رعایت بهداشت فردی و عمومی هنگام کار				
توجهات زیست محیطی :				
-جمع آوری نخ های اضافی در ظرف مخصوص و استفاده از آن در چرخه باز یافت				

- برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	دار چله کشیده شده	فلزی یا چوبی (۴۰*۶۰سانتیمتر)	۱۵ دستگاه	
۲	جعبه کمک های اولیه	سری کامل تجهیزات	۱ جعبه	
۳	کپسول آتش نشانی	پودر خشک ۶ کیلویی	۱ دستگاه	
۴	میز مربی	چوبی یا فلزی	۱ عدد	
۵	صندلی مربی	چرمی (چرخ دار و گردان)	۱ عدد	
۶	نیمکت یا صندلی کارآموز	چوبی (پشت دار ثابت)	۱۵ عدد	
۷	کلاف باز کن	چوبی (هرمی)	۳ دستگاه	
۸	نقشه رنگی	نسبت به ابعاد و رجشمار قالی (کددار و سنتی)	۱۵ عدد	
۱۱	سیستم تهویه	مطبوع	۱ دستگاه	

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود.

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	نخ پرز	در رجشمار ها و رنگ های مختلف (حداقل ۵ رنگ)	از هر کدام ۷۵۰ گرم	
۲	پود کلفت	در رجشمار مختلف از جنس (پشمی، پنبه ای وابریشمی)	از هر کدام ۴ کلاف	
۳	پود نازک	پنبه ای و پشمی نسبت به رجشمار	۱۵ دوک	
۴	ماسک دهان	یکبار مصرف	۱۵ عدد	
۵	روپوش	نخی	۱ دست	

توجه :

- مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود.

- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	قلاب	فلزی	۱۵ عدد	
۲	سیخ	فلزی	۱۵ عدد	
۳	قیچی ترکی	فلزی	۱۵ عدد	
۴	قیچی فارسی	فلزی	۱۵ عدد	
۵	آچار	فرانسه	۳ عدد	
۶	قشو	فلزی	۱۵ عدد	

توجه:

- ابزار به ازاء هر پانزده نفر نفر محاسبه شود.